

5.2 Amstelland-Meerlanden

- De deelregio Amstelland-Meerlanden bestaat uit de regio Haarlemmermeer (gemeenten Aalsmeer, Haarlemmermeer en Uithoorn) en de regio Overig Amstel-Meerlanden (gemeenten Amstelveen, Diemen en Ouder-Amstel).
- De werkloosheid is de laatste jaren stabiel en ligt onder het MRA-gemiddelde. De inwoners hebben een hoog besteedbaar inkomen en het vermogen van huishoudens is aanzienlijk groter dan gemiddeld in de MRA. Wel is de uitstoot van fijnstof bovengemiddeld.
- De sectoren Groot- en Detailhandel, Vervoer en Opslag en Specialistische en Overige zakelijke diensten dragen samen voor bijna 60 procent bij aan de economische activiteit. In alle sectoren is de werkgelegenheid tussen 2015-2023 toegenomen.
- Het inkomen wordt voor een belangrijk deel buiten de deelregio verdiend: meer dan de helft van de werkzame beroepsbevolking reist voor het werk naar een plek buiten Amstelland-Meerlanden.

Tabel 1 Kerngegevens Amstelland-Meerlanden

		2023	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
		aantal	aandeel in MRA in %	jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	39,4	20,1	2,8	−16,1	11,3	11,4	2,3	1,7
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	271	18,9	4,3	−6,7	2,9	4,6	8,0	
Werkzame personen	x 1.000	310	18,4	3,1	−3,7	0,6	4,2	1,9	
Bevolking	x 1.000	369	14,0	1,2	1,0	1,0	1,7	1,3	0,8
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	274	13,7	1,2	0,8	1,5	1,9	0,7	1,1
Beroepsbevolking	x 1.000	215	14,0	2,1	1,0	0,5	4,0	2,9	1,4
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	208	14,1	2,2	0,0	1,6	5,7	2,5	1,0
Beroepsbevolking naar opleiding	Regio	MRA							
Basisopgeleid	in %	21,8	19,2						
Mbo-opgeleid	in %	37,0	32,5						
Hbo/wo-opgeleid	in %	41,2	48,3						
				aandeel in %					
Bruto-participatiegraad	in %	78,5	76,7	75,9	76,0	75,3	76,8	78,5	78,7
Werkloosheid	in %	3,7	4,0	4,5	5,0	4,5	3,8	3,7	3,7

Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

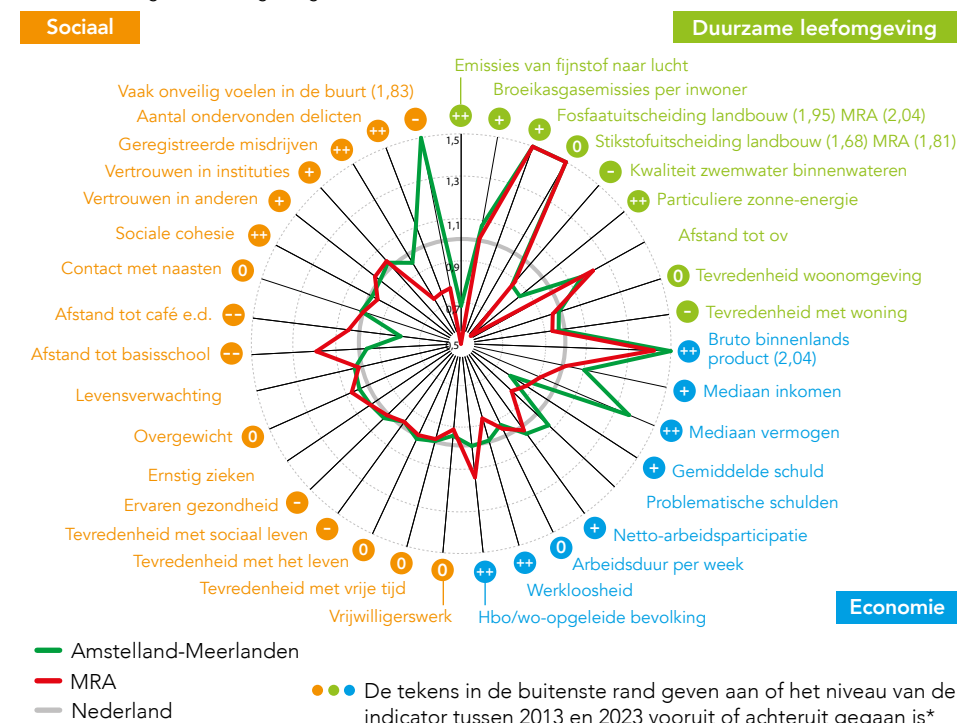
Brede welvaart in Amstelland-Meerlanden

Na Amsterdam levert de deelregio Amstelland-Meerlanden de grootste bijdrage aan het brp en de werkgelegenheid in de MRA. Het brp is dus hoog. Voor een belangrijk deel zijn de economische prestaties toe te schrijven aan de aanwezigheid van Schiphol en de daaraan verbonden economische bedrijvigheid. Er zijn echter ook negatieve effecten: zo is de uitstoot van fijnstof in de deelregio bovengemiddeld groot (zie figuur 1). Tegelijkertijd laten de ontwikkelingen van de afgelopen tien jaar zeer gunstige bewegingen zien op het gebied van veiligheid –

Figuur 1 Brede welvaart in Amstelland-Meerlanden

Relatieve scores ten opzichte van Nederland (Nederland = 1), 2023

Een hogere score is gunstig in termen van brede welvaart

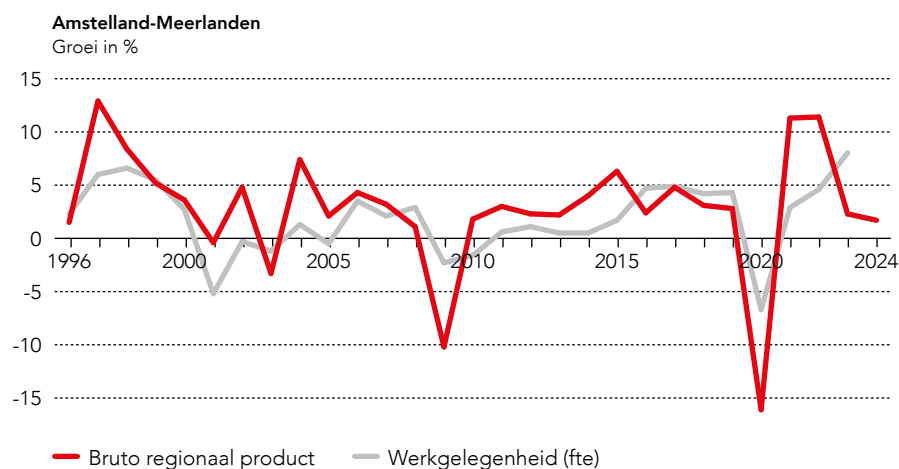
* -- achteruitgang groter dan 1,5 procent; - achteruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; 0 verandering tussen -0,5 en +0,5 procent; + vooruitgang tussen 0,5 en 1,5 procent; ++ vooruitgang groter dan 1,5 procent
NB Wanneer de score onder de 0,5 of boven de 1,5 uitkomt, is deze score achter de indicator vermeld.
Bron: CBS (bewerking Vrije Universiteit Amsterdam)

minder geregistreerde misdrijven en ondervonden delicten - en meer sociale cohesie. Hoewel de emissie van fijnstof naar lucht nog steeds bovengemiddeld is, is op dit vlak de afgelopen tien jaar wel vooruitgang geboekt. Ook op economisch vlak is er veel vooruitgang te zien. Het besteedbaar inkomen per inwoner is hoog, en het brp en de vermogens van huishoudens zijn tussen 2013 en 2023 sterk toegenomen, zeker in vergelijking met de rest van Nederland. Voor een groot deel kan dit worden verklaard door de gestegen waarde van woningen in de deelregio, waardoor de vermogens van huishoudens in Amstelland-Meerlanden ook binnen de MRA bovengemiddeld groot zijn. Daar staat een hogere schuld per huishouden tegenover.

De economie van Amstelland-Meerlanden

Na Amsterdam is de deelregio Amstelland-Meerlanden de tweede economische speler in de MRA. De deelregio neemt een vijfde van het brp van de MRA voor zijn rekening. Hoewel het aantal inwoners in deze deelregio 14 procent van het totaal van de MRA bedraagt, bevat het arbeidsvolume in fte's bijna 20 procent van het totaal in de MRA. Dit betekent dat een aanzienlijk deel van de werkzame personen van buiten

Figuur 2 Groei economie Amstelland-Meerlanden in 2023 en 2024 lager, maar positief

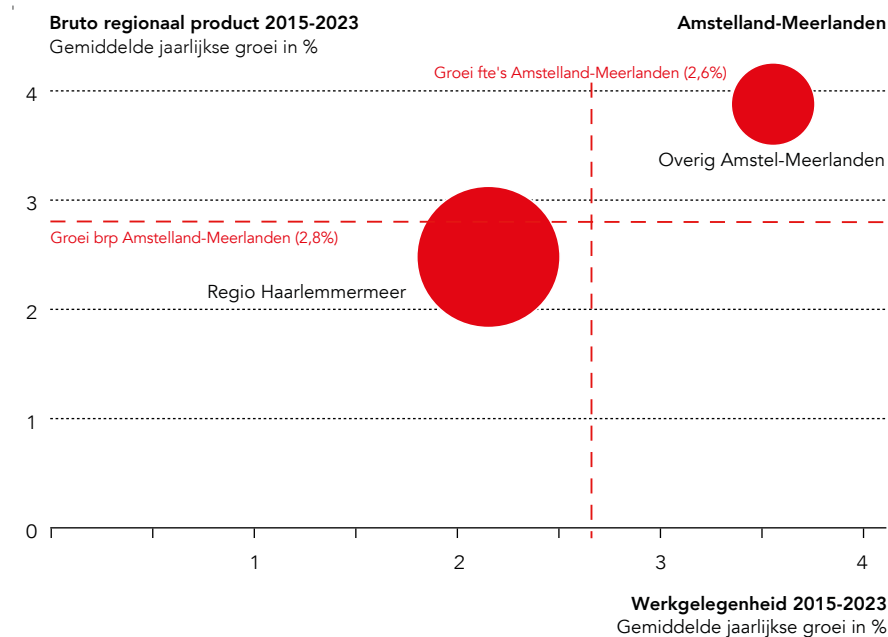

Bron: CBS (bewerking TNO)

de deelregio komt met bijbehorende pendelstromen. Deze stromen zijn ook de andere kant op sterk, omdat meer dan de helft van de werkzame beroepsbevolking buiten de eigen regio werkt. De werkloosheid is de laatste jaren stabiel gebleven op 3,7 procent. Dit is iets onder het MRA-gemiddelde van 4,0 procent. Ondanks de tekorten op de arbeidsmarkt is de werkloosheid in de deelregio niet verder gedaald.

De aanwezigheid van Schiphol en de daaraan gerelateerde sectoren heeft in 2020 voor een sterke daling van het brp gezorgd (zie figuur 2). Al snel na het opheffen van de beperkingen rond het vliegverkeer trad echter het herstel in en stegen de werkgelegenheid en het brp. In 2023 is de werkgelegenheid harder gegroeid dan het brp. Dit laat zien dat de arbeidsproductiviteit per werknemer is afgenomen.

Figuur 3 Overig Amstel-Meerlanden is bezig met een inhaalslag

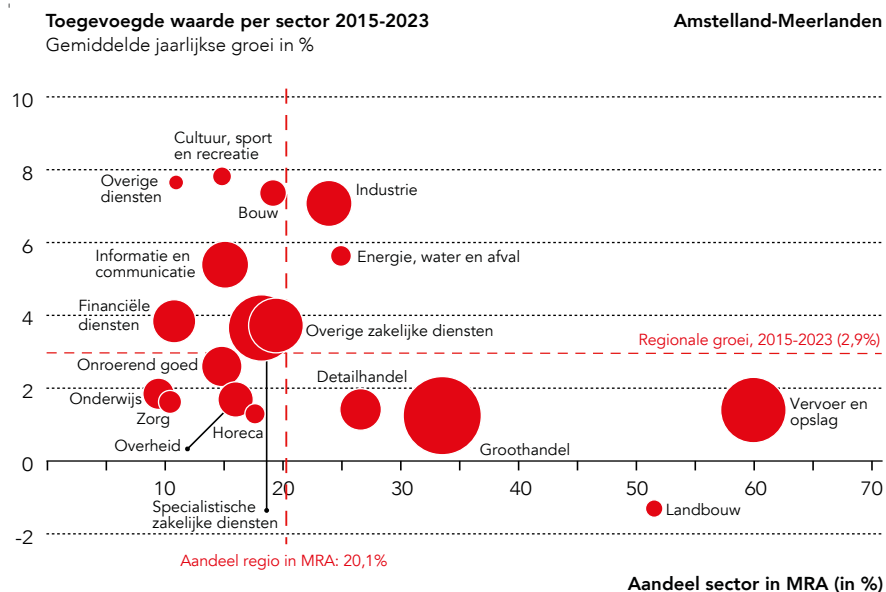
* Grootte van bol: omvang brp 2023
Bron: CBS (bewerking TNO)

De groei van de werkgelegenheid in de periode 2015-2023 is in Overig Amstel-Meerlanden met 3,6 procent groter geweest dan die in regio Haarlemmermeer, waar de groei 2,2 procent bedroeg (zie figuur 3). Hoewel de economie van regio Haarlemmermeer groter is dan die van Overig Amstel-Meerlanden, is het groeipercentage van regio Haarlemmermeer over de afgelopen jaren lager dan dat van Overig Amstel-Meerlanden.

Economische ontwikkeling per sector

Figuur 4 laat de economische ontwikkeling in Amstelland-Meerlanden zien per sector. De sectoren Groot- en Detailhandel, Vervoer en Opslag en Specialistische en Overige zakelijke diensten dragen het meeste bij aan de economie in de deelregio. Tezamen zorgen zij voor bijna 60 procent van de economische activiteit. De aanwezigheid van

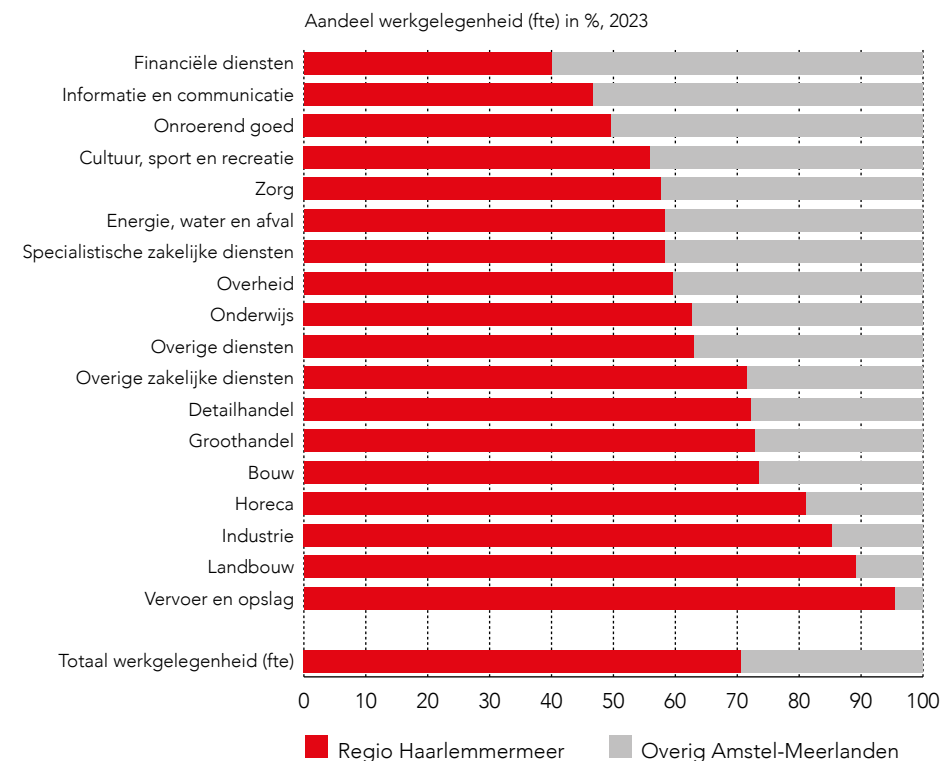
Figuur 4 Groei van Groothandel en Vervoer en opslag blijft achter bij gemiddelde

* De bolgrootte (omvang 2023) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

Schiphol is duidelijk leidend voor de oververtegenwoordiging van de sector Vervoer en opslag in de MRA. Ook de aanwezigheid van Greenport Aalsmeer zorgt voor veel economische activiteit, waaronder een groot aandeel van de sector Overige zakelijke diensten - waar veilingactiviteiten onder vallen - in regio Haarlemmermeer. In vrijwel alle sectoren in Amstelland-Meerlanden is sprake van groei van de economie in termen van toegevoegde waarde. De uitzondering hierop is de relatief kleine landbouwsector. Opvallend is dat grote regionale sectoren zoals Groot- en Detailhandel en Vervoer en opslag trager groeien dan het regionale gemiddelde. Deze sectoren zijn vooral in

Figuur 5 Regio Haarlemmermeer zorgt voor overgrote deel van de werkgelegenheid

Bron: CBS (bewerking TNO)

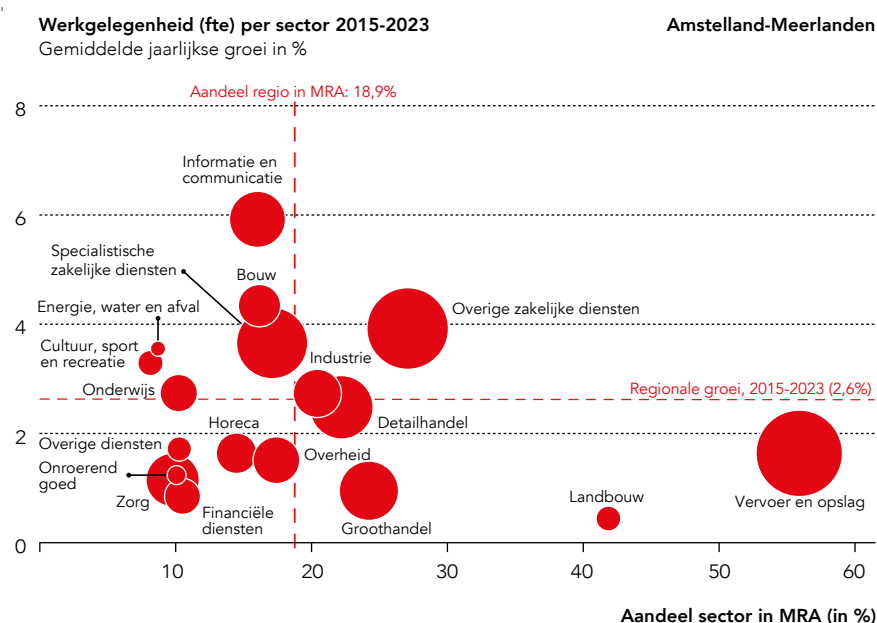
regio Haarlemmermeer dominant en dit zorgt ervoor dat de groei van regio Haarlemmermeer lager is dan het gemiddelde in de deelregio. In Overig-Amstel-Meerlanden is de groei in toegevoegde waarde vooral te vinden in de sector Financiële dienstverlening: ruim 7 procent in de periode 2015-2023. Deze sector is vooral gevestigd in Overig Amstel-Meerlanden, en nagenoeg niet in regio Haarlemmermeer.

In de periode 2015-2023 is de regionale werkgelegenheid toegenomen met gemiddeld 2,6 procent per jaar. Aan deze groei hebben alle sectoren positief bijgedragen. Wanneer wordt gekeken naar de sectorale verdeling van de werkgelegenheid (zie figuur 6), dan zien we dat de meeste werkgelegenheid te vinden is in de sectoren Vervoer en opslag, en Zakelijke dienstverlening in de breedte. Gezamenlijk zorgen

deze sectoren voor ruim 40 procent van de totale werkgelegenheid in de deelregio. De grootste groeier qua werkgelegenheid is de sector Informatie en communicatie, waar bedrijven onder vallen die zich bezig houden met telecommunicatie, digitale transformaties en media/entertainment.

Het grootste deel van de werkgelegenheid – 70 procent van het totaal – in Amstelland-Meerlanden is te vinden in regio Haarlemmermeer. Vanwege de aanwezigheid van Schiphol is bijna alle bedrijvigheid van de sector Vervoer en opslag geconcentreerd in de regio Haarlemmermeer. Voor alle sectoren, behalve Financiële diensten, Informatie en communicatie en Onroerend goed, geldt dat meer dan de helft van de werkgelegenheid van de deelregio zich in regio Haarlemmermeer bevindt.

Figuur 6 Werkgelegenheidsgroei is zichtbaar in alle sectoren

* De bolgrootte (omvang 2023) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.
Bron: CBS (bewerking TNO)

Forensen (woon-werkverkeer)

De regio Amstelland-Meerlanden kende in 2023 een netto inkomende pendelstroom van 87 duizend personen. Van alle personen die werken in Amstelland-Meerlanden (295 duizend), komt ongeveer één derde uit deze regio (91 duizend). De rest komt naar de regio toe, waarvan veel uit Amsterdam (58 duizend) of uit Zuid-Holland (50 duizend). Wanneer wordt gekeken naar de beroepsbevolking van Amstelland-Meerlanden (208 duizend personen), dan zien we dat ongeveer de helft daarvan in de eigen regio werkt (91 duizend). Een aanzienlijk deel werkt dus buiten de deelregio en pendelt daarbij vooral naar Amsterdam (64 duizend) of naar Zuid-Holland (20 duizend).

Een kaartje met de grafische weergave van de pendelstromen van en naar Amstelland-Meerlanden is te vinden in hoofdstuk 4.